زما ارمان

د شعرونو ټولګه

نقیب احمد اتل

د کتاب چاپ ټوله حقوق د خپروونکي او د انلائن حق ئې یوا ځي د
سمسور پاڼې سره محفوظ دي

دا سړی...

یو بې کسه سړي د دې زمانې د منځني عمرنېږدې نیمایي لار وو هله، هغه شاته د ېرې لوړې ژورې پرېښودې، په لوړو ژورو او د جګړې له اوره په سرو لارو یې په ځان پسې ټول پلونه په خپلو اوښکو وران کړل...

هغه لکه چې نه یې غوښتل د ژوند په دې سرو لارو یې څوک پسې په پلونو راشي، خو (په ژوند کې هرڅه د انسان په زړه نه کېږي) دې لاروي که څوک د ژوند په لارو پرېښودل، وروسته یې په هغو پلونو، چې ده په اوښکو ورانول، ګلونه راوټوکېدل.

دی، لکه څوک چې د وچو دښتو او غرمو له مزلونو د شنو ونو سیوري ته د دمې په تمه روان وي، هغه چې نېږدې ده د ځمکې د سر په ازموینو کې د بایللي ژوند د بېرته ګټلو له امله خپله اتلولي ونمانځي، هم یې د سخت ژوند کیسې د خلکو له یاده نه دي وتلي...

...یو څوک له بلې سره په لاره د رېږي، د دوی له څنګه د سختو لارو ستړې تېرېږي، د لاروي په لیدو هغوی ته د لاروي د ستړي ژوند ټولې کیسې وریاد ېږي، یوه بلې ته وایي:

څومره په ګرانه یې له اوښکو سره شپې سبا کړې

د خوار اتل د اوبو وړي ژوند خبره کوم

اتل په همدې يو بيت کې يوازې د خپل ستړي ژوند انځور نه دی جوړ کړی، هغه په يوه انساني ټولنه کې يو بل سره د هغې خواخوږۍ کيسه کړې، چې اوس يې ځای په داسې حالاتو کې د يو چا په ليدو خوښۍ نيولی.

او سني خلک که په يو کلي کې سره ژوند کوي او که په ښار ـ بازار کې راټول دي، په ژوند کې د لوېدلي سړي په حال خوښي ښرګندوي او که کله همدا لوېدلی سړی د ژوند په سترياوو کې اتلولۍ ته رسېږي، دوی پرې خواشيني کېږي.

اتل چې په دې شعر کې د خلکو ترمنځ د خواخوږۍ پخوانی ياد خوندي کړی، دومره ژوندی انځور دی، چې په لوستو يې په هغه ژوند پسې زړونه خوږېږي.

اوس ژوند داسې نه دی، اوس به خپله بده ورځ له دې امله پټوۍ، چې بده ورځ مو د نورو خوښي ده او همداسې به مو ښه ورځ ځکه نه ښکاره کوۍ، چې د پرنېږدې خلک به مو د دې ورځې په ليدو خواشيني شي، بيا به داسې نه وي، لکه اتل يې چې وايي، بلکې د دوو له څنګه په تېرېدو به داسې خبرې واورۍ:

پرون له پښو لوېدلی و، نن بيا په پښو ولاړ دی
دا دومره چې لوړ شوی دی د چا په پښو ولاړ دی

خو د دې زمانې په انساني ټولنه کې په تېرو کیسو پسې د زړونو ترل ډېرخه په لاس نه راوړي، هغه وخت که خوا خوږي وه او که اوس رخه او بدبیني ده، نه د چا غم کمولی او

نه يې ډېرولی شي، د دې حالت پر وړاندې داسې غبرګون پکار وي، چې غم پکې له غمځپلي وشرمېږي.
اتل بلد یمه د غم له تیند کونو سره
د ژوند په ګرانو لارو ډېر ستړی ستومانه نه یم
اتل چې د همدې ټولنې په منځ کې دی، په سختو لارو د بلدتیا او د خپلې اتلولۍ خبره په داسې نیت کوي، چې که څوک پرې خوښ نه وي، د هغوی زړونه هم نه ماتوي:
ما ډیلی نه دی فتح کړی زه اتل نه یمه
له ډېرو سختو بدو شپو نه راوتلی یمه

د دې سرې ټولې کیسې له غمونو او دردونو جوړې دي، دی تر دې بریده له خپلو غمونو او دردونو سره بلد دی، چې که اوس کم شوي هم دي، نه غواړي هغه هېر کړي.
دا سړی د غم په نه هېرولو ګرم نه دی، ځینې دردونه او غمونه که په چا په ډېر کم عمر کې تېر شي، هغه دومره زورور وي،

دومره درانه وي، چې د عمرتوروستيو د سړي د ملاماتۍ سبب وي.

د اتل په شعرونو کې دې ته ډېرارزښت ورکول کېږي، چې نه غواړي د ژوند له سختيو خپله ستړيا ښکاره کړي، دغه ډول بېلګې پورته يادې شوې، چې هغه پکې ان د غم لاندې کولو هڅه کړې ده.

دا وروستۍ خبره هم ډېره مهمه ده، لوستوونکو ته پکې له هر ډول حالاتو سره د جوړښت فکر وړاندې شوی، دا سې يو حقيقت، چې که زړه څومره وران وي، بايد د ژوند کولو په نيت ودان وشي او خپل ژوند د نورو لپاره ضرور وګڼل شي.

هغه وروستۍ خبره په دې لاندې شعرکې ځای کړل شوې، د مخه ښې په غوښتلو مو همدې او په دې ستړي سړي (زما ارمان) نورو شاعرانه شېبو ته پرېږدم.

دا سړی په صورت روغ په زړه رنځور دی
خو څه وکړي ژوند ناکام دی ژوند ضرور دی

مننه

حيات الله ګهيځ
۱۳۹۲
د غبر ګولي نهمه

اتل شاعر

اتل دغمونو او دردونو پروړاندې دهغه کړېدلي
انسان نوم دی چې دژوند په لاولهانده او نااعتباره بېړۍ کې
يې دستړياوو ،دردونو ،غمونو او ناهيليو تراخه زهر وته
دارمانونو د پوره کېدا دشاتو په تمه شونډې وړاندې
کړي، کلونه کلونه يې دخوږو په تمه دا ميد غوټۍ
ښکلولې، خو سپړل شوې نه دي، ديوه ناهيلي ماليار په
څېر يې تل دخپل ګلبڼ مړاوو او رژېدلو ګلانو وجود ته سلګۍ
وهلي او دزړګي بلبل يې دخپلې معشوقې ګلاب، بېلتون ته
لېچې لپې اوښکې تويې کړې دي، درنځورزړګي رنځونو ته يې
کلونه کلونه هم درغېدو درمل پيدا نه شو ،لا يې
دخپلو ارمانونو دنيا نه وه ودانه کړې چې د پايښت ستا يواله
او دخوشحاليو ترجمانه دزړګي دخوشحاليو ملکه يې
درنځورۍ زولنو وتړله، اتل لاهم دژوند دغونا خوالو سره په
مبارزه کې بوخت ؤ ،چې دهيلو غوټۍ يې وسپړېدې، فرهادي
عزم يې دبېستون په سوري کولو سره دشيرينۍ مينه خپله
کړه ،نقيب احمد ((اتل))لا دمينې ښا پېرۍ سره دقاف کيسې
کولې چې دموربې بې له عظيمې غبرې څخه بې برخې
شوا ودمرګي ترابان يې دمورسيورى له سره لرې کړ ،ده

فکرکاوه چې نوربه د مرګي دیوان یې په غمونومارہ شوي وي
خو د استاد ناګار پروینا:
سترګې مو لاوچې داقصی له سترماتم نه وې
بیا پربل چنګېز وخت اوزمان راسره وژړل
اتل په خپله هره مصرع او هر بیت کې دژوند له ناخوالو اوبې
کسۍ څخه ژاړي، د خوښیو او هوساینې په اړه یې دزړه ډاډ په
هیڅ ډول د شعر په لمن کې نه لیدل کېږي، نو پر همدې اساس
ویلی شو چې اتل د زورېدلي ملت هغه زورېدلی او درد بدلی
لوی شوی ځوان دی چې د شعر هره کلیمه یې دیوه مظلوم
او ناهیلي انسان د غوښتنو ترجماني کوي، شاعري یې خورا
ساده د شعراوادب له خوږو برخمنه ، د فنونو په خم کې رنګینه
شوې ده، یونیم ځای په کې شعري فورمونه هم ذکر شوي دي
چې ددې ډول شاعرۍ پنځول دده پرلوړ استعداد باندې
دلالت کوي، شعر یې خورا خوندوراوزړه راښکونکی
دی، لوستونکي یې په لوستلو هیڅ ډول ستړیا نه
محسوسوي او که دده شاعري د همده اویا هم د کوم بل ترنم
کوونکي په سوزنده او خواږه غږ کې واورېدل شي، نو بېشکه
چې ډېر کاڼي زړونه به هم وژړوي.
اتل لا د ارمانونو د دنیا غمونو سره خدای په اماني نه وه کړې،
چې د هیلو غوټۍ یې هم ورژېده اود جانان سور شال یې هم

دلحد سپین رنګ خپل کړ، دا مهال اتل یوازې دیوه مهربانه
اوډاډمن پلار ترسیوري لاندې شپې اوورځې تېرولې، بې
موره اتل لکه مات وزرې مرغۍ چې هرې خواته
دهیلو سترګې غړولې، دوزرونو پرهرونو به یې له خولې
څرېکه راوویستله، څړیکې یې لامترنمې شوې نه وې چې
دمرګي بې باون یې پر کور بل برید وکړ، دغم په
تېروغشیو یې په سینه وویشته او پلار یې هم دببلتون په لوی
اونه خلاصېدونکي سفرلاړ.
دکړلېچونو همدا مزلونه وو چې اتل یې دسوزوګدازپړیوه
داسې خوږ لحنه بلبل بدل کړ، چې دغږ ازانګې یې دزړونو په
ناونو کې بدرګه شوې، زخمي زړونو ته یې دمرهم بڼه غوره
کړه اوپه خپل مترنم غږ یې مینوا وغمجنو زړونو ته لاره
پیدا کړه.
له نن نه شاوخوا درې څلور کاله وړاندې ما به چې هرکله
دکلیدرادیو اورېدله نو ترخبرې سرویسه وروسته مې دترنم
ماښام خپرونه اورېده ، دې خپرونې په ننګرهارکې دکلید
راډیو لپاره خوراډېراورېدونکي پیدا کړي وو ، دا خپرونه هم
دښاغلي اونازولي اتل په کوربه توب خپرېدله چې ډېری
ترنمونه به دښاغلي سراجي، جعفر((الماس))اوپه خپله دا اتل
صاحب وو ،دده هرترنم به ددردونو او سوزونو ترجماني

کوله، په خپل معجز غږ به يې ويده زړونه په خوځښت
راوستل او د کيف مالګه به يې پرې ودوړوله.

څه مستۍ وې شورماشور ؤ ټنګ ټکورؤ
څه توده وه څه خوږه وه دد سمال شپه
څومره مينه وه ګيلې وې او کيسې وې
څه په منډه منډه لاړه دوصال شپه

دغه مهال نازولی اتل يوازې دخپل رب جل جلاله دربارته
دهيلو سترګې نيولې وې اونوريې د سرسيورې شتون نه
درلود ،نوځکه يې شاعري هم سوزنده ،دردونکې
دناهيليو او پرهرژلو دردونو جرس دی.
د پښتو کلاسيکې يامنځنۍ دورې پياوړي اونازکخياله
شاعر عبدالحميد((مومند))خوهسې شعر ته دزخمي زړه
دخوناب پېژند نه دی کړی، دشعر يوښه پېژند هم همدا
کېدای شي چې شعر دزخمي زړه خوناب دی او هسې الفاظ نه
دي چې څوک يې له خولې څخه وباسي، هرڅه ديوې اغېزې
پربنسټ پنځول کېږي، ای کاش چې نازولي اتل په خپل
ژوندکې داناخوالي نه وای ليدلی چې دا شاعري يې هم
دومره سوزنده نه وی.

حسن دی ستا د پېغلتوب ملګری
غم دی زما د زلمیتوب ملګری
زه توري شپې په شوګیرو رڼوم
تا سره دی د ځوانۍ خوب ملګری

،،،

ستا له مالت نه چې راتلم ژړېدم
بېنوا راغلم دردېدم ژړېدم
هغه ساعت مې هیڅ له یاد نه وځي
ګراني له تا چې بېلېدم ژړېدم

پورتنیو بیتونو ته ورته ډېرنور بیتونه شته چې داتل په اتله شاعرۍ کې لیدل کېږي، چې که دلته یې زه له هرډول اوهري بېلګې ځخه یادونه وکړم نو کېدای شي چې موضوع راځخه ډېره اوږده شي.

څړیکې وهي مات زړه مې هغه پسې ناري وهي
درد دې راته پرېښوده درمان دې رانه واخیسته

داتل دزړه د جرس غږونه دده په یوه خوږه ټپیزه کې لولو چې دنیستۍ او بې کسۍ په ویرکې د سترګونرګس هم مړاوي کړي او په چغو چغو داسې له بې کسۍ ځخه ژاړي:

ګرانه جانانه !غریبي ده
ژوندون دی ګران عبث خواري ده
څه وکړم ډېره بې وسي ده
یو خوا نیستي بل بې کسي ده
نیستي خو ښه ده بې کسي مې ژړوینه

دا اتل د غمونو د داستان یوه بله بېلګه دا سې لولو:

مړې مړې اوښکې تویوه راپسې ژاړه
نو رمې کډه له نیمګړې دنیا لاړه
لاس دې راکړه خدای په امان زه درنه ځمه
خپل مرګي ته یم ولاړ د ګور پر غاړه

ښاغلي اتل د خپلې مور ارمانونو د خاورې کېدو په ویرکې
دزړه قمرې دا ډول چغوي:
چې د ژوند ښایسته کعبه ده مور مې نه شته
څه بې خونده زمانه ده مور مې نه شته
وخت رقم رقم کانې را باندې وکړې
نا اشنا غوندې کیسه ده مور مې نه شته
اوس مې ټوله زندګي په غم لړلې

چې د غم را باندې شپه ده مورمې نه شته
چې ژوندی وه په دعایې ښادا و یاد وم
اوس د ژوند تللې مزه ده مورمې نه شته
اتل چغې وهې مورې !مورې ! څه شوې؟
مورمې مړه ده مورمې مړه ده مورمې نه شته

د اتل دې سوزندې شاعرۍ خو زما دزړه هغه ټکور شوي
پرهرونه بیا تازه کړل چې د خپلې
زهیرې، ستایوالې، ارمانجنې او مهربانې مور په مړینه مې
زړه پرې ژوبل شوی ؤ ،دده د زړه هره چیغه مې د خپل زړه چیغه
احساس کړه او داسې مې وګڼله چې دا ټوله شاعري په تېره
دا وروستی شعر یې چې خپلې مورجانې ته یې لیکلی دی،
لکه چې زما د زړه په غوښتنه شوې وي.
شعر هغه دی چې د احساس، عاطفې، تخیل او پیغام اهنګین
ترون ولري نو قضاوت تاسې ته پرېږدم چې د اتل د ا اتله
شاعري څنګه له دې جوهره لرې پاتې کېدای شي؟د شعریت
ټوله پانګه په دې شاعرۍ کې موجوده ده او تر ټولو لویه
ځانګړنه یې دا چې اغېز یې ډېر تېز دی او ژړلوستونکي او
اورېدونکي تر اغېز لاندې راولي.
نور نو دا تاسې او دا مو د اتل انسان دا اتلولي.

غزلې

د پښتون په کور کې جنګ دی، ژوند بدرنګ دی
ژوند بدرنګ دی، ژوند بدرنګ دی، ژوند بدرنګ دی

سوځېدلي قرانونه پاڼې پاڼې
د خدای کور په وینو رنګ دی،ژوند بدرنګ دی

هر انسان د خپل قسمت له لاسه ژاړي
زندګۍ پورې په تنګ دی، ژوند بدرنګ دی

لا تر څو به د پردیو لاس ته ناست یو
ګل وطن مې سم ملنګ دی، ژوند بدرنګ دی

بس اتله بدبختي د پښتنو ده
ورور له ورور ځنې په څنګ دی،ژوند بدرنګ دی

بس دی راځئ چې نوره سوله وکړو شر نه کوو
نوري خبرې د ټوپک او د سنګر نه کوو

د زړه پر پاڼو به د یو بل تصویرونه کاږو
بتان به نه تراشو کارونه د اذر نه کوو

تل مو د هر چا په وعدو باندې باور کړی دی
سړی به ګورو په هر چا باندې باور نه کوو

د ګټې کار ته مو ټول عمر اشرونه کړي
اشر به غواړو خو جنګونو له اشر نه کوو

اتله نور به ګام په ګام د مینې تخم شیندو
د زړه پر زمکو باندې نور د نفرت کر نه کوو

ماستا وصال ته بلا ډېرې شوګېرې وکړلې
تامې ارمان قتل که، تامې تماشې وکړلې

باور دې وشه چې له ځانه ډېر په تا زهیر یم
تاته دعا مې وکړه ځان ته مې ښېرې وکړلې

تا دې خپل زړه ته دا زما د زړه کیسه ونه کړه
ما هر سپرلي ته ستا د ګل حسن کیسې وکړلې

اوس مې د هېچا په وعدو باندې باور نه راځي
چا وعدې ماتې کړې او چا ډېرې وعدې وکړلې

اتل هر ګام په ترنم ترنم وستایلې
اتل د زړه له درده تا پسې ټپې وکړلې

يوې حسينې مې د زړه په كور كې كور جوړ كړی
زما د زړه پر ديواله يې خپل انځور جوړ كړی

هغه زما د زړه د درد كيسه هر چاته كوي
هغې له مانه اوس د خپلو سترګو تور جوړ كړی

ما ځوروي ما كړوي ما خوب ته كله پرېږدي
دا ستا يادونو مې په خيال كې بلاشور جوړ كړی

له شوګيرۀ كې خوبولې خوبولې سترګې
ګلاب ګلاب لمبه لمبه شونډو يې اور جوړ كړی

چې نه دې ګل كه نه دې خپل كه تومتې شو هسې
ګرانې اتل ته دې د ټول كلي پېغور جوړ كړی

تل مې په سترګو کې غړېږې چې یوازې شمه
په خوږ زړګي مې راوربږې چې یوازې شمه

وسه مې وکړله چې تا له یاده وباسمه
څه وکړم هېڅ مې نه هېرېږې چې یوازې شمه

کرۍ شپه ویښ یمه دا ستا له غمه خوب نه راځي
مخته مې سوری سوری کېږې چې یوازې شمه

د تورې شپې په تروږمۍ کې دې یادونه راشي
لکه سپوږمۍ راته ځلېږې چې یوازې شمه

خدای خبر ګرانې چې دا زه به دریاد پږم که نه
خو د اتل ډېره یادېږې چې یوازې شمه

د ارمانونو لوی دریاب دی زړه مې
دعشق له درده په عذاب دی زړه مې

پام کوه وبه ژاړې مه یې لوله
سم د غمونو یو کتاب دی زړه مې

که پانې پانې شو ازار به وکړي
ګوره نازک لکه ګلاب دی زړه مې

تل پکې ستا د مینې ذکر کوم
لکه جومات لکه محراب دی زړه مې

اتله څه وکړمه نه پوهېږم
په چا مین خانه خراب دی زړه مې

چې کله ځانته شمه ځان سره ښه وژاړمه
سپېره قسمت سوي ارمان سره ښه وژاړمه

زه داسې یمه لکه ستوری له مداره وتی
سپوږمۍ ته ګورمه اسمان سره ښه وژاړمه

بس دی په خپله بې وسۍ باندې مې ډېر وژړل
ځمه ورځمه چې جانان سره ښه وژاړمه

درده تر څو به مې د زړه په زخم خوله لګوې
لږ خو کرار شه چې درمان سره ښه وژاړمه

اتله څوک شته په یو چا باندې مې زړه خوږېږي
د زړه په کورکې یو انسان سره ښه وژاړمه

بیا ناجوړه ده سپوږمۍ سپوږمۍ خپه ده
تکه سپینه لیونۍ سپوږمۍ خپه ده

مور مې ویلی سپوږمۍ بیا تندر نیولې
خدای ته وبه کړو زارۍ سپوږمۍ خپه ده

د نړۍ له انسانانو یې زړه موړ شو
ځانته اچوي زندۍ سپوږمۍ خپه ده

ګرانې څه چې توره شپه توره تیاره ده
بیا به شوغاړه غړۍ سپوږمۍ خپه ده

رڼو ستورو ته وریځو غېږې ورکړې
راخوربږي تروږمۍ سپوږمۍ خپه ده

همداسې ښه يمه بې ياره بې جانانه ښه يم
داسې بې مينې ښه يم داسې بې ارمانه ښه يم

شيخ او زاهد که د ريا په سمندر کې ډوب دي
زه بې سجدې ښه يم بې زهده بې ايمانه ښه يم

نور مې د زړه پر کرونده د مينې کر نه کوم
لکه للمي زمکه بې کښته بې بارانه ښه يم

د ښکلو ښکلو منتونه په سر نه شم وړلی
يوازې ښه يمه همداسې بې احسانه ښه يم

اتل بلد يمه د غم له تيندکونو سره
د ژوند په ګرانو لارو ډېر ستړی ستومانه ښه يم

اخ ! دا ثنګه ژړاګانې راپسې دي
د مور مړو اروا ګانې راپسې دي

زه وېرېږمه ژوند لویه هدیره ده
تورې تورې بلاګانې راپسې دي

دا ثه وشول او د چا مینې بدنام کړم
چې د خلکو خنداګانې راپسې دي

سپینې شمې ستا د مخ اور اورکی یم
په تورتم کې رڼاګانې راپسې دي

چې اتل شومه په هر ډګر بری ورم
د تور سرو دعاګانې راپسې دي

بیا اختر شو خپل ارمان ته غاړېوځم
یو ځوک شته دی په ما ګران ته غاړېوځم

سړنی اختر پښتو غیرت پرېږدمه
مرور دی خوږ جانان ته غاړېوځم

صدقه دې له خیرنو جامو یاره
ستا ریښې ریښې ګرېوان ته غاړېوځم

د بې دینو سره پل نه ږدم په لاره
مسلمان یم خپل ایمان ته غاړېوځم

له اتل نه لمر سپوږمۍ دواړه خپه دي
ډک له ستورو سپین اسمان ته غاړېوځم

نوم دې د قران له تورو جوړ دی خومره ښکلی دی
زړه دې مسلمان دی د کعبې غوندې سپېڅلی دی

ووایه جانانه په ایمان یې ووایه
تا دې دا پښتون زړګی په چا باندې بایللی دی

وایې چې دا ستا ومه دا ستا یمه او ستا به یم
ما ته یې په خپلو ګوتو داسې خط لیکلی دی

وایه کنه ګرانې له دې کاره دې مطلب څه دی
څنګه دې زما تصویر خپل زړه پورې نیولی دی

وبښه اتل د تل لپاره هېره کړې یې
ما د خپل زړګي له پاڼې ستا تصویر توږلی دی

یه قراره چېرته به یې څنګه به یې؟
خوږه یاره چېرته به یې څنګه به یې؟

راشه کنه ستا په تمه ناسته یم
څه شوې خواره چېرته به یې څنګه به یې؟

بیا مې په کجلو سترګې تورې کړې
ستا لپاره چېرته به یې څنګه به یې؟

اف غربت له کوره مساپر کړلې
ګرانه پلاره چېرته به یې څنګه به یې؟

نور دې انتظار په سترګو ړوند کړمه
ځارم لاره چېرته به یې څنګه به یې؟

چې په هر قدم ژړېږو زه او ته
دا په کوم ځای کې اوسېږو زه او ته

راځه لرې له دې چم نه چرته لاړ شو
له یو بله به ځارېږو زه او ته

ته سپوږمۍ یې او زه ستوری د سبا یم
دواړه ښه سره جوړېږو زه او ته

دا د عشق د لیونو بنګو مستي ده
لیونۍ لیوني کېږو زه او ته

اتل تل د داسې ورځې په ارمان دی
چې په مینه نه مړېږو زه او ته

زه یوازې شوم بې موره مور مې مړه شوه
په خپل کور کې شوم بې کوره مور مې مړه شوه

اوس به څوک راته په ښکلې ژبه وایي
ځار قربان د سترګو توره مور مې مړه شوه

پربېږده پربېږده چې دا زړه مې پسې وچوي
کړم ژړا په زوره زوره مور مې مړه شوه

بیا به څوک نو لپې لپې راته وکړي
دعاګانې په سرتوره مور مې مړ شوه

د اتل ښایسته ځواني خاورې ایرې شوه
زندګي مې شوه بې شوره مور مې مړه شوه

په لاره ځم په بسم الله باندې هر ګام اخلم
زه وېرېدلی يمه هر قدم په پام اخلم

ما ته مې مور په لپو لپو دعاګانې کوي
زه له تور سرو نه دعا سحر مابنام اخلم

زه په محفل کې اوس هر ښکلي ته سلام نه کوم
زه په هر ځای کې اوس د هر بد رنګ سلام اخلم

ما ستا له حسن نه جانانه شاعري زده کړې
هر يو غزل ته ستا له سترګو نه الهام اخلم

اتل د مينې په مکتب کې بريالی شو داسې
چې اوس له خپله ياره سرې شونډې انعام اخلم

يو څوک مې يادوي هره شېبه په تناره
ماښام په تناره، هره غرمه په تناره

نن بيا پېغلې راټولې شوې د کوز کلي په منځ کې
هر څوک کوي د خپل مين کيسه په تناره

لمبه لمبه ښکلا ته يې لمبه ګوته په خوله شي
له سرو شونډو يې خېژي سره لمبه په تناره

دا ستا جادوګر غږ له زړه نه پورې ورې وځي
چې کله کله وکړې زمزمه په تناره

رښتيا که درته ووايم اتل هلک مې خوښ دی
همزولو سره يې وکړه فيصله په تناره

تاچې زما په ارمانونو خاورې واړولې
ما هم د عشق په کتابونو خاورې واړولې

هغه د خپل کلي رواج داسې مجبوره کړه چې
هغې په خپلو امیدونو خاورې واړولې

چا په ګلبڼ کې مړاوي ګل ته د زړه وینې ورکړې
چا په تنکیو ګلابونو خاورې واړولې

لا مې په قبر کې هر زخم وازه خوله نیولې
تاسې زما په پرهرونو خاورې واړولې

اتل دا ستا له غمه خپله شاعري پرېښوده
اتل د مینې په شعرونو خاورې واړولې

په دې کلي کې نن ولې خاموشي ده
چېرته بم خوړلې بيا د چا ځواني ده

يوې کونډې ويل دا لا ځنګه ژوند دی
چې نيستي ده او نيستي ده او نيستي ده

دا کلونه چې باران نه راوريږي
خلک وايي چې دا ټوله بدنيتي ده

اوس په مينه کې شيرينه فرهاد نشته
ډېر افسوس چې اوس ياري د خره سورلي ده

ته دا څه کوې کم عقله مرګ دې هېر دی
دا به تېره شي دا څو ورځې مستي ده

دا سرې په صورت روغ په زړه رنځور دی
خو څه وکړي ژوند ناکام دی ژوند ضرور دی

نن يې بيا څوک په سرو وينو لمبولي
هله وګورئ پاچا څنګه ترور دی

دا نړۍ څه عجيبه غوندې نړۍ شوه
دلته هر انسان د بل انسان تربور دی

چې دا ستا مينه تل پټه پکې ساتم
مات زړګی مې له حالاتو نه مجبور دی

د وطن په مينه خپله دار ته خېژي
وياړه وياړه چې اتل نه دی منصور دی

یو چا ته‌ر باندې ویشتلی چا وژلی یمه
خو په چا ګران یمه چا زړه پورې نیولی یمه

څو تنه شته دی چې مې تل سوری په کاڼو ولي
خو چاته بیا له خپله ځانه هم ښاغلی یمه

زه د حالاتو دې سپېرې سیلۍ سپېرو بادونو
لکه ایره ایره په هره خوا شیندلی یمه

کور دې ودان کور دې ودان زما د مینې یاره
چې کله کله دې په زړه راوربدلی یمه

ما ډېلی نه دی فتحه کړی زه اتل نه یمه
له ډېرو سختو بدو شپو نه راوتلی یمه

ګران دی په ما له ځانه ګران دی جانان
خوږ داسې خوږ لکه ایمان دی جانان

په دې سپرلي او ليوني موسم کې
چې ولې مړاوی دی خزان دی جانان

زما د ستړي او نیمګړي ژوندون
زما د خوږ زړګي درمان دی جانان

ټول د فطرت له کرشمو نه جوړ دی
ښکلا ده، مینه ده، ارمان دی جانان

بس د اتل د ترنم ژبه ده
غزل غزل رومان دی جانان

ګيله مې کېږي چې دې خپل نه کړمه ځان دې نه کړم
له خپله لاسه دې پردی کړمه جانان دې نه کړم

په هر محفل کې مې د نیمو شپو سندره کړلې
تا ټپه نه کړم د سرو شوندو یا قربان دې نه کړم

ما څه په مینه د خپل زړه په کور کې وساتلې
تا مېلمه نه کړمه د زړه کور کې ودان دې نه کړم

زویه مننه چې تر خپلې وسې وران دې کړمه
راټول دې نه کړمه ښایسته افغانستان دې نه کړم

اتل دا خپل نیمګړی ژوند و دربښلی تا ته
لوګی دې نه کړمه، له خپل ځانه قربان دې نه کړم

په زړګي مې ستا خبرې راورېږي
څه خوږې خوږې شکرې راورېږي

په دې غلې خاموشۍ او توره شپه کې
څه تپې او څه سندرې راورېږي

کله کله مې له سترګو خپل ګرېوان ته
یو څو اوښکې ملغلرې راورېږي

په غصه کې دې همېش له سپینه مخه
سره اورونه جادوګرې راورېږي

زه بدمرغه خو د کاڼو د ویشتو یم
له پلو نه دې ګورګورې راورېږي

ځار قربان د زړګي سره څومره خوږېږي
د خپل کلي مازیګره څومره خوږېږي

ما لا یار ته د خپل زړه کیسه ونکړه
څومره ژر پریوتي لمره څومره خوږېږي

ستا هر بوټی ستا هر کاڼی ښکلومه
زما عشقه وران ګودره څومره خوږېږي

د نړۍ ټول کاینات درنه لوګی شه
پیغمبره پیغمبره څومره خوږېږي

په اتل باندې دې څنګه کوډې وکړې
ای د مینې جادوګره څومره خوږېږي

که دې حالاتو څومره دل کړم خو بدل نه شومه
په دې قيامت کې که هوښيار نه شوم پاګل نه شومه

ما څومره خلکو ته په لارو کې اغزي وشيندل
د چا اشنا نه شوم د چا دلارې مل نه شومه

په پښتنه ژبه پردۍ سندرې بولم
ارمان چې زه د پښتون قام د خولې غزل نه شومه

د خپل وجود راټولولو فکر نشته زما
اندام اندام پروت يم چې ولې مکمل نه شومه

ما د خپل ورور په وينو تل خپلې منګولې سرې کړې
زه مشهور شومه پښتون شوم خو اتل نه شومه

اوس نو ګرځه سوال کوه په زيارتونو
خپل ټيکرى دې خوروه په زيارتونو

اول ما غوښتې اوس ما له خدايه غواړه
رڼې اوښکې څڅوه په زيارتونو

خدای خبر که د هجران تياري رڼا شي
سپينې شمې بلوه په زيارتونو

ما دې عشق کې څومره خاورې په سر باد کړې
په سر خاورې بادوه په زيارتونو

ما په خپلو دعاګانو کې هېر نه کړې
د اتل نوم يادوه په زيارتونو

دا ستا سپینو اننګو ته مې زړه کېږي
شرابي غوندې لېمو ته مې زړه کېږي

چې ترې ورې ګلابونه پانې پانې
د سرو شونډو سرولمبو ته مې زړه کېږي

یو دیدن ته د ګودر په غاړه غاړه
هغه ټکنده غرمو ته مې زړه کېږي

چې مې هره شېبه زړه پسې خوږېږي
یو څوک شته د چا لیدو ته مې زړه کېږي

زه د رځمه خپله مینه پکې ګورم
ستا دوه سترګو لېونو ته مې زړه کېږي

تاتــه بــانې ښــې دي او تاتــه انتظــار خوږ دی
ستا لـه اوږدو اوږدو وعـدو نـه ماتـه دار خوږ دی

پـه يـو ديـدن پسـې مـې څـومره ورځـې وشمارلې
ستا لـه الفت نـه ګرانـې ماتـه ستا انکار خوږدی

دا اوس چې هر طرف ته ځې پښه دې په کاڼو لګي
د مــور دعــا خــوږه ده ګرانــه کــه ازار خــوږ دی

تاتــه بــه چــا زمــوږ د کلــي کيســې کــړې نــه وي
ښا يسته ډېره ،درز د منګي، ترنګ د سپېتار خوږ دی

يــو چــا پــرون خپلــو همزولــو تــه پــه ډاګــه ويــل
ماتـه اتـل خـوږ دی او ماتـه مـې خپـل يـار خـوږ دی

ما درته ټول عمر دعا کړې ده
تا راته ټول عمر ښېرا کړې ده

ته خپل وجدان ته ملامته نه يې؟
چې ما وفا او تا جفا کړې ده

هره شېبه چې ستا نامه اخلمه
دادې په ما څنګه بلا کړې ده

ګرانې هم تا رانه زړګی وړی دی
دا ناروا راسره تا کړې ده

اتل په مینه کې تاوان کړی دی
اتل چې زړه په زړه سودا کړې ده

بس دې مه کوه نور جنګ ټوپک دې مات شه
دا سپېره او دا بدرنګ ټوپک دې مات شه

تا قاتل څومره تورسرې کړې سرتورې
ځانته ودروه لږ ننګ ټوپک دې مات شه

اوس يې هم د مور په زړه باندې ورېږي
زلمی زوی له ونې دنګ ټوپک دې مات شه

دې ټوپک بلا هډونه خاورې کړې
ستا ټوپک ونه کړو زنګ ټوپک دې مات شه

اتل وليدې په کم عمر کې ډېرې
ککرۍ په وينو رنګ ټوپک دې مات شه

په تا مين شومه خو ستا د غاړې هار نه شومه
له تا لوګی نه شومه ګرانې له تا ځار نه شومه

کافر به يم چې په سندرو عبادت کومه
زه ستا الفت بې لارې کړی يم په لار نه شومه

د ښکلو ښکلو په بې ځايه وعدو تېروتمه
څوک مې اشنا نه شو او زه د چا دلدار نه شومه

زه د ژوندون په هره لاره نفرتونه شيندم
مينه مې ونکړله مينې ته اوزګار نه شومه

اتل دا خپله ځواني ستا مخې ته کېښودله
لکه ګلاب دې تورو څڼو ته په کار نه شومه

ښه شوله چې زه درنه بې غمه شوم
ګرانه یاره ښه درنه بې غمه شوم

تا ته به د صبر تیره کېږدمه
ونه ژاړې زړه درنه بې غمه شوم

تا پسې مې دوه سترګې ځلور شولې
نه دې راکاته درنه بې غمه شوم

یار مې غریبۍ پورې ښه وخندل
ویې ویل سپېره درنه بې غمه شوم

هسې هم اتل ګرانې دا ستا په زړه
نه راوربده درنه بې غمه شوم

ای د پېغلـــو د زړه ســـره وران ګـــودره
لـــه حـــالاتو مـــروره وران ګـــودره

زمـــانې څنګـــه کـــانې دربانـــدې وکـــړې
دا څـــه وشـــول زوروره وران ګـــودره

اوس بـــه څـــوک پـــه تـــرنم تـــرنم وایـــې
ســـتا د عشـــق خـــوږه ســـندره وران ګـــودره

تـــه چې نـــه یې اوس د مینې کیسې نشـــته
اوس هـــر څـــه دي بـــې اثـــره وران ګـــودره

تاشـــاعر کـــړم تـــا پـــه مینه باندې پـــوی کـــړم
د اتـــل زړه او ځیګـــره وران ګـــودره

شپه ده، باران دی او تنهایم خوب به څنګه راشي
چې ته بې ما زه بې له تایم خوب به څنګه راشي

ته خو بې غمه یې په سپین مړوند خوبونه کوې
زه ټوله شپه سر په سودا یم خوب به څنګه راشي

ما تمامي عمر غمونو سره شپې کړي دي
ځکه ټول عمر په ژړا یم خوب به څنګه راشي

د لیوني غوندې له ځانه سره ګوتې شمارم
نه په سبا نه په بېګا یم خوب به څنګه راشي

اتل یوازې یم په ویښه باندې شپې تېروم
ځانته د غم سندرې وایم خوب به څنګه راشي

باور دې وشه چې له زړه نه مې وتلې نه يې
((دا سې ورځ نشته دی چې ما پکې ژړلې نه يې))

ستا محبت ته مې د زړه په کور کې ځای ورکړی
خو عجيبه ده چې په سترګو مې ليدلې نه يې

بس ګرانې پرېږده تا د مينې تاو ليدلی نه دی
ته لا تر اوسه د عشق اور کله سېزلې نه يې

ته د ښکلا په غرور مسته ارمان څه پېژنې
ته د جانان مينې په زړه باندې داغلې نه يې

د اتل ټوله شاعري دې ښکلې اور پسې شي
که به اتل په هريو شعر کې ستايلې نه يې

کښېنه زه تاته د خپل سترې ژوند خبره کوم
ددې بې خونده ميرات مړي ژوند خبره کوم

زړګی دې کلک ونيسه پام کوه چې ونه ژاړې
کله چې تاته د خپل کړې ژوند خبره کوم

ياره دا څه وشول دا څه کېږي او څنګه به شي؟
هسې د تېر، پاتې، نيمګړي ژوند خبره کوم

زما ګلاب ښايست باندې يې لوبې وکړې
زه د يار نه د پوروړي ژوند خبره کوم

څومره په ګرانه يې له اوښکو سره شپې سبا کړې
د خوار اتل د اوبو وړي ژوند خبره کوم

بېګا په خوب کې مې د یار په څنګل خوب کړی دی
کافر احساس مې لږ شان خوی د ماشوم توب کړی دی

چاودلې شوندې مې د یار په اننګو ایښې وې
دې زړه کم عقل مې څه داسې لېونتوب کړی دی

بېګا شپه ستا په یاد کې ښه بې خوبه شوی یمه
یاره ته نه ګورې چې سترګو مې پړسوب کړی دی

هغې ویل چې زه د عشق په مانا نه پوهېږم
ما په لمبه لمبه مالت کې پېغلتوب کړی دی

اتل مدام بې مینې خلکو سره مینه کړې
اتل په داسې یوه چم کې مینتوب کړی دی

کـرۍ شـپه درپسـې ژاړي ښـا پیرۍ
دا زړګـی تـا رانـه غـواړي ښـا پیرۍ

لکـه وږي لېـوان تـل راباندې بلوسـي
سـتا غمونـه مـې تـل داړي ښـا پیرۍ

ارمانونـه مـې پـه کړیکو کړیکو ژاړي
هـر یـو یـاد مـې زړه تـه ژبـاړي ښـا پیرۍ

سـتا د مینـې لېـونی بـه تـر قیامتـه
سـتا پـه مینـه بانـدې ویـاړي ښـا پیرۍ

خوار اتل په دې سکنې ماښام کې
ستا سې چـم نـه کډه نغـاړي ښـا پیرۍ

پـه مانځـه کـې پـه نغمـو کـې دعـا غـواړي
زړه مـې تاتـه پـه ښـېرو کـې دعـا غـواړي

تا پسـې مـې اسـويلي سـلګۍ سـلګۍ شـي
اوښـکې دروميـ پـه لېمـو کـې دعـا غـواړي

ګــورې نــه پــه تــا مــين لېــونی شــوی
پـه خنـدا کـې پـه سـلګو کـې دعـا غـواړي

ډېره ښـه شوه چې نمرود نمرود زړګی دې
ابــراهيم تــه پــه لمبــو کــې دعــا غــواړي

ســتا د مــخ پــه ســيپاره کــې تــلاوت کــړم
ســتا اتـل پـه تـورو شـپو کـې دعـا غـواړي

چینار، ګودر، منګی د بنګړو شرنګ او ترنم
د یار له تورو سترګو سره جنګ او ترنم

ای ګوره چې راخېژي بیا په تکنده غرمه کې
لمبه د تناره بوی د لونګ او ترنم

یادېږي دې ملګریه چې دېره وه نیمه شپه وه
لندۍ وې یا قربان د سیتار ترنګ او ترنم

په خدای که مې د یار دا بختور عادت هېرېږي
ماښام کې په ګلپانړو شوندړو رنګ او ترنم

اتله په ایمان چې دا ساعت بلا مزه کړي
باران د ژمي شپه د جانان ځنګ او ترنم

وروستی دیدن دی وروستیۍ غاړه درکومه ځمه
ستا په ګرېوان کې خپلې اوښکې څڅومه ځمه

کلی په تا ښه ښکاري کلی دې په تا ودان وي
زه مې غلبېل زړګی له ځانه سره وړمه ځمه

ما تل یوازې بې له تانه یاره ډېر ژړلي
نن دې له ځان سره په چغو ژړومه ځمه

شوخ تخیل ته سندرېزې جامې اغوندمه
احساس د مینې په شرابو لمبومه ځمه

اتل به هېر کړې خو ستا نوم د هېرولو نه دی
په هره ساکې به دې ګرانې یادومه ځمه

نن د ګودر په لاره سا اخلم دمه کومه
نن د دې وران کلي د پېغلو تماشه کومه

الله دې يو ځل په دې شين اسمان باران راولي
زه پاتې کېږم د ارمان کلي کې شپه کومه

نن به جانان په چغو باندې وژړوم
نن به جانان ته زه د خپل زړګي کيسه کومه

ته راته لږه په پستو ګوتو چمبه ووهه
زه درته ګرانې يو غزل وايم ټپه کومه

اتل دې څه د بې کسۍ په غېږ کې ولوباوه
سپېره قسمته زه له تا نه دا ګيله کومه

راشه انتظار له مانه نه کېږي
مرم درپسې وار له مانه نه کېږي

نورې به نو څومره ورځې شمارمه
دا د ګوتو شمار له مانه نه کېږي

زه به ورته ټول عمر دعا کوم
زړه ښېرې ازار له ما نه نه کېږي

مخته چې منګی او پلو دواړه وړم
ګرانه به شي يار له ما نه نه کېږي

صبر کړه اتله راته ويې ويل
مينه کې تلوار له مانه نه کېږي

زه په چينار زه په ګودر زه په بنګړو مين يم
زه کليوال شډل سړی په تورو غرو مين يم

ما ته د ښار د ښايستونو کيسې څه له کوئ
زه مې د کلي په خوږو خوږو کيسو مين يم

ما په هر ځای کې له ګلونو سره مينه کړې
زه د نرګس زه د ګلاب په اننګو مين يم

سپينې سينې ته مې ګېډۍ ګېډۍ لونګ خوښېږي
زه په نکريزو مين زه په شنو خالو مين يم

څوک چې زما لپاره سترګې په رنجو توروي
زه د هغې لپاره ځکه په رنجو مين يم

څومره ویر دی او دا څنګه قیامت دی
بیا نازل زما په کلي څه وحشت دی

دا چې اوښکې مې په مخ باندې بهېږی
بس ورېږي دې باران د خدای رحمت دی

پام کوه چې درنه کله خیانت نه شي
زړه مې وساته چې زړه مې امانت دی

ای دیدن راوړه دیدن ثواب دې کېږي
د ناجوړه تپوس خپله عبادت دی

ستا اتل ستا د الفت اور ورکی دی
زړه یې پاک زړه یې کعبه زړه یې جنت دی

زما ارمان زما د خوږ زړګي ټکوره یاره
زما له سترګو نه پنا د سترګو توره یاره

چې ستا تصویر کله د خیال په اینه کې وینم
درپسې وژاړمه زه په زوره زوره یاره

خوب به دې وتښتي راویښ به شې او وبه ژاړې
که ته خبر شوې لږ زما د زړه له شوره یاره

مینه کوه ګرانه پښتو کوه حیا مه پرېږده
همدا سې غلې د ښو لاندې راګوره یاره

په تا اباد ستا په یادونو باندې ژوند تېروي
پام چې لاړ نه شې د اتل د زړه له کوره یاره

یو زه یم د یار مینه ده ګودر دی مازیګر دی
سندرې دي ټپي دي زیړی لمر دی مازیګر دی

چې څوک وایي تنها یې زه تنها نه یم ملګرو
خوشاله یم په زړه کې مې دلبر دی مازیګر دی

په زړه باندې مې بیا د چا د یاد باران وریږي
ښتر ښتر ځواني مې ده سپین غر دی مازیګر دی

جانانه یه جانانه په ایمان یې درته وایم
په مینه کې دښمن مې د زړه سر دی مازیګر دی

اتله ته چې ځې د مور دعا ځان سره واخله
په لویو لویو لارو دې سفر دی مازیګر دی

زمـا د کلـي ړنګـې بنګـې پېغلـې تـا يـادوي
سـپرلـيه تـا يـادوي سـتا مسـته هـوا يـادوي

ما اوريدلي چې له يو زړګي نه بـل تـه لاروي
کــه زه هغــه يــادوم خامخــا بــه مــا يــادوي

خوار مسـاپر پـه بل وطن کې د سـلګو پـه ژبـه
خدای خبر څوک پـه ځنکدن کې پـه بيـا بيـا يـادوي

زړه تـه يې کېـوتمـه اوس مې پـه بـلا نـه وهـي
اوس مې نامـه پـه خپلـه خولـه بلا بـلا يـادوي

يــوه نجلــۍ د اتــل نــوم د اتــل پتــه مينــه
د کـور لـه خلکـو نـه همزولـو تـه پـه غـلا يـادوي

وخته د یار د زړه د درد کیسه مې هېره نه ده
هغه د اوښکو څڅېدو شېبه مې هېره نه ده

ښه مې په یاد دي چې په چاپسې مې ډېر وژړل
هغه د درد په غم لړلې شپه مې هېره نه ده

وروځې محراب خال یې امام کاږه بانه مقتدیان
اف د یو چا د ښکلې مخ قبله مې هېره نه ده

تا چې په سرو شونډو ګیله وکړه چې کله راځې
زه به د رځمه ګرانې ستا ګیله مې هېره نه ده

اتله بس دی نور له مینې نه توبه وباسم
توبه مې کړې په رښتیا توبه مې هېره نه ده

ژوند یو خوب دی، ژوند یو خیال دی
ژوند سپېره غونډې شمال دی

ژوند یو غم دی، ژوند یو درد دی
ژوند سکون دی، ژوند جمال دی
ژوند ثواب دی، ژوند عذاب دی
ژوند ګناه ده، ژوند وبال دی
ژوند نیستي ده، ژوند هستي ده
ژوند کمال دی، ژوند جلال دی
ژوند بدرنګه شان تابلو ده
یو رنګین د بوډۍ تال دی
ژوند نیمګړی نیمه خوا دی
بس له شکو جوړ دېوال دی

ژوند مرګي ته هرکلی دی
ژوند اخر هم یو زوال دی

ټپيزې

زما ارمان www.samsoor.com نقيب احمد اتل

خپل ارمانونه به مې وخوري
خوارۀ دردونه به مې وخوري
ژړا اهونه به مې وخوري
د چا غمونه به مې وخوري
د چا يادونه چې په زړه کې ګرځومه

په مورو پلار ته نازولې
پرون مې ډېره يادولې
زړه ته مې ستا کيسې کولې
زما د زړه د سر غندلې
پيدا د بل يې زړه زما درپسې چوينه

خدايه دا څه غم ته پيدا يو
دا چې ټول عمر په ژړا يو
د بېلتانه سندرې وايو
چې ما او تا سره جدا يو
په اور دې وسوځي د دواړو نصيبونه

تل مې په سترګو کې غړېږي
په خوږ زړګي مې راوربېږي
په والله هر وخت مې ياد پېږي
زما ترې زړه کله صبرېږي
که څوک يې ټول عمر غيبت راته کوينه

که مې نیستي نه وی دلبره
که بې وسي نه وی دلبره
سخته خواري نه وی دلبره
که مجبوري نه وی دلبره
د زړګي سره درسره به ګرځېدمه

ډېره وېرېږم له پېغوره
د لېونۍ مینې له توره
بهر وتی نه شم له کوره
زما د دوارو سترګو توره
په زوره زوره ژړا تا پسې کومه

ستا محبت ذرې ذرې کړم
په ژوند دې زه خاورې ايرې کړم
داسې دې ولې بې اسرې کړم
دزړه له درد درته ښېرې کړم
که نه ښېرې مې په تا کله پېرزو شينه

ارمانه ته چې رانه لاړې
نادانه ته چې رانه لاړې
يه ګرانه ته چې رانه لاړې
جانانه ته چې رانه لاړې
زه به د مينې کيسې چا سره کومه

خط رالېږه راته یاد ېږي
په توره شپه راته یاد ېږي
یمه خپه راته یاد ېږي
هره شېبه راته یاد ېږي
مسا پري په غم لړلې تېرومه

عشق محبت درسره کېده
دا عبادت درسره کېده
سم سلامت درسره کېده
زړه امانت درسره کېده
ګرانه جانانه چې پرې ونه کړې ظلمونه

سپېره تندي راباندې وکړل
خپل او پردي راباندې وکړل
عشق لېوني راباندې وکړل
دې خپل زړګي راباندې وکړل
ځکه په لپو لپو اوښکې تویومه

سوځم د مینې په انګار کې
له تا لوګی له تا مې ځار کې
تاته ولاړه یم په لار کې
جانانه ستا په انتظار کې
ستورو ته ګورم شپه سبا راباندې شینه

له بدې ورځې امان راکړې
دې زخمي زړه ته درمان راکړې
د ګل په شانې انسان راکړې
خدايه د مينې جانان راکړې
چې په تقسيم راسره وويشي غمونه

چې غږ زما او غزل ستا وي
په مخ خور شوی اوربل ستاوي
دا غمځپلی اتل ستا وي
چې سر زما وي ځنګل ستا وي
مزه به دا وي چې اوده د عمر شمه

د ماشومتوب هېرجنې ورځې
د تنهايۍ ويرجنې ورځې
د مينتوب غمجنې ورځې
د پشکال تپجنې ورځې
څانګه د تور کميس لمن ځانته وهينه

په تور ماښام يې کډې بار کړې
خدايه دا نن شپه يې ايسار کړې
سترګې مړې مې په ديدار کړې
ما د کونړ له سينده ځار کړې
زما جانان به پکې مخ وينځلی وينه

شوم د یار مینه کې راګېره
مینه کوم له حده ډېره
یمه له خپله سره تېره
مینې پښتو کړه رانه هېره
یار ته مې هر وختې سر ټیټ نیولی وینه

ډېر ناکرار یمه چې نه یې
له خدایه غواړمه چې ښه یې
زما ځیګر یې زما زړه یې
په خدای پسې مې زړه کې ته یې
که سجده دواړو ته کوم کافر به شمه

بلا زړګي په تا مين دي
ډېر ليوني په تا مين دي
يو څو زلمي په تا مين دي
دا شنه بنګړي په تا مين دي
چې ته ويده يې اننګي دې ښکلوينه

څه عجيبه غونډې ياري وه
مينه دې ټوله ساعت تيري وه
وغولېدم عبث خواري وه
ستا يارانه د خره سورلي وه
څوک چې د خره سورلي کوي لتې به خورينه

ته خو زما د زړګي سر يې
زما اشنا زما دلبر يې
د خوږې مينې جاودګر يې
له مانه ولې مرور يې
کم عقله ياره په پردي اختيار کې يمه

بيا شوه ګرمي لوونه ګډه شول
په هر پټي لوونه ګډه شول
څه ليوني لوونه ګډه شول
د پسرلي لوونه ګډه شول
نجلۍ په سرو منګلو وږي ټولوينه

نازولتوب کې خولګۍ وا خله
په مینتوب کې خولګۍ وا خله
په لېونتوب کې خولګۍ وا خله
له مانه خوب کې خولګۍ وا خله
له پېغلتوبه ارماني راغلې يمه

له خپلې مينې دې ازاد کړم
څه دې په غيره کې اباد کړم
اوس به نو خاورې په سر باد کړم
جانانه څنګه دې برباد کړم
د خپل زړګي ويني مې وړي ما ډوبوينه

راغلې له جنګ توره دې راوړه
په یوه درنګ توره دې راوړه
اخلې قلنګ توره دې راوړه
په وینو رنګ توره دې راوړه
راشه په سرو شونډو یې زه در پاکومه

باران سیلۍ ته شه خوله واخله
لړ دې بلۍ ته شه خوله واخله
سم کوټنۍ ته شه خوله واخله
سپینې سپوږمۍ ته شه خوله واخله
د کـــــــــــلا سیوري ته مې مه بیایه ډارنه

جانانه ستا په مینه ویاړم
کلی پرېږدمه درنه لاړم
تولې کیسې به زړه ته ژباړم
دا پټ مین یم پټ به ژاړم
پټې به اوښکې په ګرېوان کې تویومه

د بېلتانه اورونه ډېر دي
دا ستا یادونه رانه هېر دي
غمونه تول رانه چاپېر دي
اوس که راځي وختونه تېر دي
زما د مخ خالونه اوښکو وړي دینه

ښایسته ځواني مې له تا ځار شه
راشه زما د غاړې هار شه
زما زړګیه زما یار شه
جانانه مه ځه نن ایسار شه
ستا د راتلو مې خدای ته ډېر کړي سوالونه

ژاړم وهم درپسې کوکې
ولې کوې مې له زړه شوکې
مه لنډوه د زلفو څوکې
اوربل دې ما خور که ملوکې
د کنډوګي سیلۍ به ځان بدناموینه

ځان جوړوي د چا لپاره
بیا د چا مرګ ته شوه تیاره
لېونۍ زه کړم ناکراره
په پټو زړونو خبرداره
پروردګاره لېونی ورپسې شومه

زړه مې نری نری خوږېږي
بیا لېونۍ راته یادېږي
هغه به ما پسې ژړېږي
صبر کوه که درنه کېږي
د صابرانو سره خدای ملګری وینه

ما ته له هر څه نه حسین یې
خیر دی که تور یې لونګین یې
زما د زړه په زمکه شین یې
چا ته به تور چا ته به سپین یې
ما ته د زرو کټوری ښکارې مینه

په تا مین به دې په دار شي
ژوند زندګي به یې انکار شي
که دا ستا نه شي د بل یار شي
کله دې غم راباندې بار شي
کله دې مینه په درنو کاڼو تلمه

ته دې بلېږې لکه شمه
زه به سوځېږم ستا له غمه
نفرت دې ډېر مینه دې کمه
زما له عمر سره سمه
میراث شې غمه په خندا دې تېرومه

له خپله لاسه دې پردی کړم
نه دې اشنا نه دې لالی کړم
نه دې خپل ځانته سپېلنی کړم
مینې دې داسې لېونی کړم
که زه الله وایم لیلا خولې ته راځینه

ډېر احترام دې په ښه‌غو وي
درود مدام دې په ښه‌غو وي
سحر ماښام دې په ښه‌غو وي
زما سلام دې په ښه‌غو وي
چې د ماښام ډوډۍ له اوښکو سره خورینه

زړه مې دا ستا کلي کې بند دی
عشق مې تا ته ښه ښکاره څرګند دی
په الله پاک مې دا سوګند دی
ژوند راته ستا په سترګو ژوند دی
ته چې ترې لاړې ژوند دې تورې خاورې شینه

اوس رانه پاتې کلی کور دی
نور مې اوبه د زړګي زور دی
ژوندون مې بې له یاره اور دی
رنګ چې مې تور لکه د سکور دی
زه بـــــــه جانان ته په غرمو ولاړه ومه

چې د نارنج په شان زېړېږم
په خوږ اشنا پسې کړېږم
یو ورځ به مرمه نه رغېږم
پرېږده چې شپه ورځې ژړېږم
په کبرجن جانان به ډېره نازېدمه

ګرانه غمونه به دې ډېر وي
زما يادونه به دې هېر وي
چې مات زړګی به دې کوشېر وي؟
ارمان به وکړې وخت به تېر وي
بيا به جهان را پسې ګورې نه به يمه

ياره دا څنګه غريبي ده
په بل وطن کې مزدوري ده
جانانه تاته مې زاري ده
مسافري سخته خواري ده
راځه راځه روزي به خدای رارسوينه

د کلي دنګ چينار ته وايه
د مينې سره انګار ته وايه
هاغه د زړه کرار ته وايه
زما بې غمه يار ته وايه
ته بې پروا يې زه دې مړ له غمه شومه

خلک خپه دي واړه ژاړي
ځوک په تنور ولاړه ژاړي
هغه له کلي لاړه ژاړي
اسمان او زمکه دواړه ژاړي
چې يو اشنا له بل نه اخلي رخصتونه

څو مره ترخه راته حالات شول
ګرانه غمونه مې ډېر زيات شول
ټول ارمانونه مې ميرات شول
بنګړي مې ستا په کټ کې مات شول
که نارينه يې اوس را ډک که مړوندونه

منم چې مينه کې ثواب وي
خو جدايي پکې عذاب وي
زړه به دې تل کباب کباب وي
يا به زما نصيب خراب وي
يا به دا ټولې ياراني دغسې وينه

زما به خاورې تل په سر وي
چې په ما غم په ده اختر وي
خدايه تر څو به دا محشر وي
الف الله به ترې خبر وي
چې د جانان مينه به چا چا سره وينه

د زړه قرار نه پيدا کېږي
ښه وفادار نه پيدا کېږي
په يو ديار نه پيدا کېږي
غمشريک يار نه پيدا کېږي
د خوشالۍ ياران چاپېره رانه دينه

یه جینۍ وخېژه ناري که
لېونۍ وخېژه ناري که
ګل غوټۍ وخېژه ناري که
په بلۍ وخېژه ناري که
چې د ترلې او تربور نه کېږي کورونه

که مرور يې که پخلا يې
زما د لبر زما اشنا يې
زه به دا ستايم ته زما يې
د سر له سترګو مې پنا يې
د زړه په سترګو دې هر وخت ديدن کومه

شونډې مې سرې سترګې مې تورې
جانانه راشه که مې ګورې
زما په زړه باندې را ورې
په زړه مې ته بانې مې نورې
کلي کې ګرځم ما شومان کرارومه

په ما امبار د چا غمونه
کوم په شپو کې شوګیرونه
را باندې ډېر کوي ظلمونه
په زړه مې ډېر دي ارمانونه
پوره به نه شي زه به تورې خاورې شمه

هغه له ځانه ورته ګران دی
د زړګي کور يې پرې ودان دی
بس په رښتيا چې يې جانان دی
څه په شېبو شېبو باران دی
جينۍ پايڅې پورته کوي يار له ورځينه

زما په سترګو کې غړېږي
ډېر مې دا زړه پسې خوږېږي
خاونده خدايه څه به کېږي
ليدلی يار د چا هېرېږي
کورونه يې وران شه چې په ما يې هېروينه

پردۍ کيسې مې درته وکړې
بس دی نور مه کوه داخه کړې
دا خپل زړګی به دې اوبه کړې
ما درته ويل پوره به يې نکړې
د ياراني خبرې ګراني دي مينه

زما په مړينه لېونۍ شوې
په ماخوره ځولۍ ځولۍ شوې
ارمان دی کونډه په ځوانۍ شوې
په زړه مې خاورې کوټنۍ شوې
اغزي پرې شنه شول اوس مې خوب ته نه پرېږدينه

زما دې سوې رنګ ته ګورې
رنګ مې سپېره شونډې مې سپورې
بس دی ښېرې مه کوه نورې
په سپېرو بد مه وایه مورې
سپېرې دي خاورې چې ګلونه شنه کوینه

ځه له دې کلي له دې ځایه
د مینې لاره ورته ښایه
یار دې د مینې چم ته بیایه
پر ګلاب ناست بورا ته وایه
ګلونه ژر ژر بویوه خزان راځینه

ستا په نکریزو سرې منګولې
څه ښې کیسې به دې کولې
زما زړګي ته وې منلې
اول به مونږ کره راتللې
اوس په پلو مخ پټوې چې پېغله شومه

په لویه لارکې درته ناست یم
په سره انګارکې درته ناست کې یم
له تا مې ځارکې درته ناست یم
په انتظارکې درته ناست یم
ستا د شیرینې خولې به څه جواب راځینه

ګودر ته مه راځه بې وخته
نن دې په ځان که بیا ناوخته
ژاړمه ستا له سپېره بخته
څنګه نرۍ یې لکه لښته
مور دې ړنده شه چې په تا اوبه راوړینه

ما ته د مینې خوږ کتاب یې
اشنا زما د غېږ رباب یې
په بېلتانه کې لوی عذاب یې
څنګه تنکی لکه ګلاب یې
مور دې ړنده شه چې سفر ته دې لېږینه

د مازیګر خوږې شپېې وې
باران و زلفې دې لمدې وې
زما په خوله باندې ټپې وې
پرون لا دا مالې دلې وې
نن به دې تورې زلفې چرته باد وهینه

که په مانځه توبې وباسم
که سم له زړه توبې وباسم
او له تا زه توبې وباسم
که زه په خوله توبې وباسم
په تا مین زړه مې توبې نه قبلوینه

تا چې خور کړی تور اوربل دی
ښکاري راغلی مې اجل دی
خو ځه الله را سره مل دی
په زړه مې اور د ګرګو بل دی
د اسویلو په ځای سکروټې غورځومه

مخ دې سپوږمۍ خالونه ستوري
رسا وژل کوي سرزوري
سترګې لمدې شونډې دې ښوري
بانه دې مړه دي ښکته ګوري
لکه چې مور دې نوره کور کې بندوینه

میناں میني ته اوزګار وي
مینه یې ژوند مینه یې کار وي
بس مړه خوړ وي یار خو یار وي
له یو زړګي نه بل ته لار وي
چې زما خوښ یې ستا به ولې بدې شمه

د زړه خواله را سره وکه
مینه له زړه را سره وکه
دا نیکي ته را سره وکه
په ژوندون ښه را سره وکه
په اخرت کې د هر چا بېل دي کورونه

یاره ته څه شولې زه دایم
د خپل زړګي کور ته دې بیایم
ټولې خبرې درته وایم
د مینې چل به درته ښایم
د صبرېدو چل به له تانه زده کومه

خدایه ما واخلې ما سپېره کړې
ځوانه ځوانۍ کې مې ایره کړې
یو ناڅاپي مرګ مې مېلمه کړې
په تورو سترګو مې ړنده کړې
چې جانان نشته زه یې ولې تورومه

خواري د سيال سړي مزه کړي
زاري د سيال سړي مزه کړي
دوستي د سيال سړي مزه کړي
ياري د سيال سړي مزه کړي
ځان ته به ګوري ستا به ډېر قدر کوينه

فغان به ډېر راپسې وکړي
ګيريان به ډېر راپسې وکړي
سوران به ډېر راپسې وکړي
ارمان به ډېر راپسې وکړي
بغير له ما به ژوند مزه نه درکوينه

زما په برخه چې ژړا ده
هغه له مانه بې پروا ده
عاشقي څه بده بلا ده
دا ګناه ستا نه ده زما ده
په خپله خوښه مې زړګی درکړی و نه

په ما مینه ښاپېرۍ وه
یوه حسینه شان جینۍ وه
زما د مینې لېونۍ وه
اول یاري یې په زارۍ وه
اوس یې راځي په غم لړلي ځوابونه

زما ارمان چې ما سره وي
د زړه درمان چې ما سره وي
ها په ما ګران چې ما سره وي
زما جانان چې ما سره وي
په ما دې کانړي د صحرا راچلوينه

يار ته به چا کړی ازار وي
دا به د کوم ناترسه کار وي
چې به ملګری که اغيار وي
يا به جانان په نصيب خوار وي
يا به کړاو زما په برخه باندې وينه

ډېر په هيبت کې به ناري کړم
په سخت ساعت کې به ناري کړم
ورځ د قيامت کې به ناري کړم
په اخرت کې به ناري کړم
زه له دنيا نه ارمانجن راغلی يمه

جينۍ له شاتو نه خوږه ده
ښکلا يې لويه سرمايه ده
يوه بوسه يې سر سايه ده
د جانان غم زما سايه ده
چې چرته ځم زما نه مخکې وروسته ځينه

د اننګو بلا دې واخلم
سترګو لېمو بلا دې واخلم
د شونډو سرو بلا دې واخلم
د پیچکو بلا دې واخلم
د لوپټې بلا دې مور واخله مینه

علاج مې مه کوه طبیبه
ژوند مې روان دی بې ترتیبه
مرګه راځه راشه قریبه
ورک شې زما بده نصیبه
چې ګل کرمه مارکونډۍ ترې ټولومه

څه په خوارۍ ارمان پوره شو
د ښاپېرۍ ارمان پوره شو
د دې جینۍ ارمان پوره شو
دلبونۍ ارمان پوره شو
په لاره ځي په کاڼو ولي زیارتونه

زندګي نه ده شو اخون دی
چې تمامي عمر بېلتون دی
ښه دی چې زړه مې د پښتون دی
په غم لړلی مې ژوندون دی
په کټ کې پروت یم مرګ ته شپې سبا کومه

چې دې یادونه را په زړه شي
شمه خوشاله زړه مې ښه شي
کله مې اوښکې په لېمه شي
دا به زما نه پوره نه شي
چې یو منګی وړم بل پلو مخې ته وړمه

په دا سې ورځ مه خپه کېږئ
ملګرو یو له بل ځارېږئ
نن مو ښادي ده خوشالېږئ
لستوڼي وباسئ ګډ ېږئ
دا سې ساعت په خوارو کله کله وینه

ته د رشتې لايق مې نه يې
کوم ښېرې لايق مې نه يې
د سپينې خولې لايق مې نه يې
د يارانې لايق مې نه يې
نصيب تقدير مې در ته پښو کې غورځوينه

دعا کومه ستا لپاره
زما د خوږ زړګي قراره
الله دې ساته له ازاره
هېر به مې نه شې خپله ياره
که د اسمان تر ستورو ډېر تېر شې کلونه

په زړه غمجن شي وطن پرېږدي
چې لوغړن شي وطن پرېږدي
د بر اند ښمن شي وطن پرېږدي
هلک مین شي وطن پرېږدي
جلۍ مینه شي مخ پټ کړي وژاړینه

د زړه په کور کې مې اباد يې
ګرانه په مینه کې استاد يې
ته دې ټول عمر زنده باد يې
هره شېبه راته په ياد يې
د خدای دې هېره شم چې تا به هېرومه

ځولۍ ځولۍ مينه دې نشته
سپينې سپوږمۍ مينه دې نشته
يه لېونۍ مينه دې نشته
ها پخوانۍ مينه دې نشته
يا دې زړه تور دی يا دې کلي لمسوينه

چې مې زړګی قلم قلم دی
زما په خونه جوړ ماتم دی
هر خوا چاودنې دي او بم دی
يا خو يوازې په ما غم دی
يا په تمام جهان بلېږي سره اورونه

عشقه ثواب يې که وبال يې
زما د ژوند د حيا شال يې
زما پښتو زما جلال يې
ته به د کوم محفل مشال يې
زه دې تصوير په تصور کې جوړومه

يو خوا خندا ده نيمه شپه ده
بل خوا ژړا ده نيمه شپه ده
د زړه درزا ده نيمه شپه ده
د سپو غپا ده نيمه شپه ده
يار به زمونږ کلي ته بيا راغلی وينه

زما د دواړو سترګو توره
زه دې سپېزلې یم بې اوره
زما د خوږ زړګي ټکوره
که دیدن غواړې ما ته ګوره
زه به ډوډۍ په تناره وځنډومه

سوې ښېرې مې د رپسې شه
ژوند دې برباد خاورې ایرې شه
په تن دې بلې سرې لمبې شه
لوړې بنګلې دې کنډوالې شه
زما یاد بړې د کبږدیو شمالونه

خیر دی که زه په کې اسیر وم
یا چا ترلی په ځنځیر وم
که څو مره خوار و مه حقیر وم
وطن کشمیر زه یې امیر وم
نیستۍ فقیر کړم در په در غواړم خیرونه

د زړه له شوره ورته وایه
ډک له پېغوره ورته وایه
مه شې سرتوره ورته وایه
ورشه په زوره ورته وایه
هلک مین دی اوس به ورک د ملکه شینه

له جينکو نه با خبره
مزې دې وکړې زوروره
چې تل تاوېږې له ګودره
وه سودا ګره بختوره
چې ملغلرې خرڅوې شمارې خالونه

ته به د چا لارو ته ګورې
د خپل اشنا لارو ته ګورې
ډېر په بيا بيا لارو ته ګورې
بيا به زما لارو ته ګورې
ما به توبه ستا له يارۍ ويستلې وينه

ارمان پوره مې د ډولۍ کړې
یا مې ټپه د ملالۍ کړې
او یا مې سمه لېونۍ کړې
ما د اسمان سپینه سپوږمۍ کړې
چې د جانان په سینه پشم ورومه

ای د خوږې مینې استاده
زما په زړه کې تل اباده
زه دې په څه کړم نا مراده
ماته په هر ساعت کې یاده
د غم له باده دې خدای تل ساته مینه